

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ו' תמוז תשע"ט | דף היומי בבלי: ערכין כג.

דף היומי בהלכה: מתחילת סימן שצ"ז עד סעיף ה'.

מוסר: חפץ חיים כלל ט' אות א' עד אות ג'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

יו"ר הג'וינט הקשיב לסיפור והתחיל להחוויר... | איך זה ששנינו הגענו עם אותה שאלה,
וכל אחד קיבל תשובה אחרת? מרן הגר"ח קניבסקי מסביר | 1674

על דא ועל הא

אחרי שהכל היה מסודר, פתאום התקשר הבן-דוד וביקש: תשנה את זמן החתונה, כי לסבתא של המחותן שלי יש יארצייט...

מי היה מסכים להיענות לבקשה שכזו? אבל הוא העביר על מידותיו, וזכה...

אם הם פנויים עבורו ביום ט"ו ולהזמין אותם מחדש, ובפרט שהיא"צ אינו אוסר לזקנתו של החתן להשתתף בשמחת החתונה. אבל הלה שהוא בעל מידות מופלג העביר על מידותיו כדרכו בקודש ושינה את הזמן ליום ט"ו לחודש.

מה עשה הקב"ה, הנ"ל מצא את עצמו באותם הימים בעיר הבירה לונדון לצורך עסקנות, ובבואו לפני אחד הנגידים, בתוך כדי דיבור נודע להם ששניהם עתידים להשיא את צאצאיהם בט"ו לאותו החודש, ומן השמים סבבו שזה הנגיד ישאל כמה הן הוצאות ליל הנישואין, ושלח למיודענו את הסכום במלואו - במזומן, כחודש לפני מועד הנישואין.

הוסיף לי בעל המעשה, כי אילו היה עומד על שלו - ובצדק, כי מדוע יטרח כ"כ הרבה לכבוד בקשתו של בן דודו כשאינן בה כל צדק, לא היה מקבל מאותו הנגיד יותר מ-360 פונט כ'הכנסת כלה', ובזה קיבל ממנו שלושים ידות ככה. ראה נא כוחו של מעביר על מידותיו ומוותר משלו...

(באר הפרשה בלק תשע"ח)

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: שמעתי מצדיק מופלג אחד, בנש"ק שליט"א שזכה להשיא את בתו לפני כשבועיים ימים, וכה היה מעשה: מזה זמן רב קבע את זמן החתונה בט"ו לחודש סיון, כידוע שבזמננו אנו צריכים המחותרים לסדר את התאריך של החתונה ע"י 'בי"ד של עשרים ושלושה' בעלי מלאכות, ה"ה בעלי האולם, מזמרים ומקשי כלי זמר וכו', גראמער ל'קבלת פנים', עורכי חופות ומצווה טאנץ, יש המגדילים לעשות ומזמינים צלמים, עורכי פרחים וכו' וכיו"ב... ואילו בן דודו קבע לעשות נישואין לבנו באותו אולם ב'חמישה עשר בו'.

והנה, זמן קצר אחר שסידר את זמן החתונה עם כל הנ"ל, פנה אליו בן דודו בבקשה, הואל נא בטובך לשנות את זמן החתונה ליום ט"ו לחודש, היות והנני רוצה להשיא את בני ביום ט"ו, כי מתחילה קבעתי ליום ט"ו, אבל זה עתה נודע שביום זה יש יארצייט לזקנתו של המחותר שלי והוא מעדיף שלא לערוך את החתונה ביום זה. מתחילה חשב בעל המעשה שלא להתייחס לזה כלל, שהרי כאמור עליו לערוך עתה שינויים בקרב כ"ג בעלי המלאכה לשאול

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

עורך הדין ביקש להגיע בשעה 9:30, אבל השופטת התנגדה בנחרצות: "בשום אופן לא! ב-8:00 אתה פה!"... הוא ניסה להסביר לה: "תביני, יש לי שיעור", אבל זה היה כמו לדבר אל הקיר...

ואיך הקב"ה סידר לבסוף את העניינים בדרכים משלו...

מספר לי הרב כהנא, שאני מכירו שהוא מאוד נאמן ודייקן: יום אחד לפני שהיא מסיימת את השבועיים לעניינים האישיים החשובים, היא קיבלה שפעת. ובינתיים הוא יושב ולומד, ברוך ה', א-מחייה, שקט.

אתם יודעים כי עורכי דין, בתוך בית המשפט, בעת הדיון, הם רבים זה מול זה, אבל בחוץ הם ידידים טובים. והנה יום אחד מגיע אליו העו"ד השני שמולו - ה'בר פלוגתא' הקבוע שלו, ואומר לו: "תשמע, יש לי עכשיו הזדמנות נפלאה של השתלמות, האם אפשר לדחות את התיקים שלנו לשעה מאוחרת יותר, מדי בוקר?"

"אני מוכן, אין לי בעיה, מאה אחוז" - השיב מיודענו - "אבל חושבני שיש בעיה עם השופטת... עכשיו היא עם שפעת, פעם הרגל שבורה, פעם עניינים אישיים, אבל סוף כל סוף הסיפורים יסתיימו, והיא לא מוכנה". אמר: "אצלי זה עניין של חצי שנה, וחשוב לי מאד, אני אדבר איתה".

"אדרבה, לך ותדבר איתה". הוא הגיע אליה והיא ראתה אותו שהוא לא אחד מה'דוסים השחורים' הללו, ראתה "אחד משלנו", שבא ומבקש בתמימות שיש לו השתלמות חצי שנה - "בסדר גמור", נתנה לו. והעו"ד דן אוטומטי נהיה משוחרר.

אומר לי הרב כהנא: ראינו עין בעין בחוש את ההשגחה של הבורא עולם - "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו. הוא כל כך רצה להגיד את השיעור, ללמוד וללמד, אז כל פעם היה בובע מעשים אחר, ועתה יש לו חצי שנה נוספת של שקש על הראש. אתם מבינים לבד שזה הקב"ה. ישנו פתגם: "אין דבר העומד בפני הרצון". מדוע? כי בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, יש לו סיעתא דשמיא.

(יחי ראובן בלק תשע"ח)

סיפר הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל: יש בבני ברק סמינר של הרב כהנא שליט"א, לפני כמה ימים הוא פגש אותי ואמר: "אני חייב לספר לך מעשה. שיש בו חזוק גדול". הוא עצמו אומר שיעור בדף היומי בקרית 'ישמח משה' הסמוכה לקרית אונו וגני תקוה, והוא סיפר שיש להם בקריה עורך דין האומר שיעור דף היומי פעמיים ביום - בחמש וחצי בבוקר עוד לפני התפילה, ושוב בשמונה. יש ציבור גדול של שומעים. מה יעשה העורך דין, הוא צריך להיות בבית משפט של הערכאות, יש לו בעיה - בית המשפט מתחיל בשמונה, והוא, בשמונה אומר שיעור. אז בסיעתא דשמיא היה לו סידור ממושך עם השופט, שהוא מגיע רק בתשע וחצי. בתיק הראשון לא הוא מטפל, כי הוא עסוק בשיעור.

לפני כמה חודשים החליפו את השופט, הגיעה שופטת - איזבל (כלשונו). עוד לא נכנסה ממש לתפקידה השוטף, וכבר החלה את תקופת הניסיון, והיא ראתה ככה שהוא מגיע רק בתשע וחצי. תגובתה היתה נחרצת: "בשום אופן לא! אין כזה דבר! בשמונה אתה פה!" הוא ניסה להסביר לה - "תביני מה הולך פה, יש לי שיעור", אבל זה היה כמו לדבר אל הקיר - "שום דבר, בשמונה אתה פה". אבן, לא זזה מהמקום [איך הוא אמר? איזבל].

נראה היה כי לא תהיה לו ברירה והוא יאלץ לנסות לקחת ממלא מקום למסור את השיעור. קשה אמנם למצוא ת"ח שיגיד שיעור אחרי שהשומעים מתרגלים לשמוע מפי מגיד שיעור מסוים, אבל אין ברירה. שבוע לפני שהיא התחילה את התפקיד המעשי והרשמי, לא עלינו ולא עליכם, נפלה ושברה את הרגל. ה' ישמור. יותר מחודש היתה לה זכות הבראה. טוב, יש לו שקט חודש שלם - לשבת וללמוד. יום לפני שהיא חזרה מההבראה, הגיעה ידיעה שהשופטת עסוקה במקרה מסובך בעניינים פרטיים דחופים ומאוד לחוצים, לכן הגעתה מתעכבת לשבועיים נוספים לסידורים ועניינים. בסדר.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

יו"ר הג'וינט שומע את הסיפור המזעזע ממחנה ההשמדה, ומתחיל להחזיר. הוא זע בכסאו באי נוחות... הוא היה שם, ראה ושמע...

הרב בנימין גולד

"וַיֵּרָא בָּלֶק בֶּן צְפּוֹר" (במדבר כ"ב, ב')

הישיבות, כבר אז נזרעה המלחמה בלומדי התורה, וטענתם היתה שאין להעניק עזרה לבני הישיבות, שהם סתם 'בנק קווערעס' (כובשי ספסלים' - זה היה ביטוי משכילי ידוע לזלזול בבני הישיבות), ולא מועילים כלום.

הגאון ר' יונה ברומברג זצ"ל, היה משרידי בני הישיבות בליטא, ומינו אותו כמה מנהלי ישיבות לשארית הפליטה, לשליח לועד הג'וינט היושב בגרמניה, על מנת לתבוע את המזון לבני הישיבות. הוא מספר שהוא הגיע לאסיפה, וביקש את רשות הדיבור. אלו היו דבריו: "אני רוצה לספר לכם סיפור שקרה עם הרב סיגעט, שהיה הרב הראשי של צבא ליטא, ואחרי המלחמה נתמנה לרבה של קובנא. הנאצים ימ"ש בנו מחנה עבודה למרגלות גבעה, שעליה עברה מסילת הרכבת. כל רכבת שהגיעה למקום עם יהודים - עצרה בראש הגבעה, ומשם השליכו את היהודים להתגלגל למרגלותיה, ישר אל המחנה. משהסתיימה המלחמה, שוב הגיעה רכבת לראש הגבעה והפעם עמוסת מזון, לצלליות האדם, שנשארו במחנה אחר שהנאצים ברחו. התעוררה בעיה - הרכבת עצרה למעלה והמחנה היה למטה, מי יוריד את כל חבילות המזון? לכן העבירו הודעה לכל תושבי המחנה, כי מי שיעלה למעלה הגבעה לקחת מזון - יקבל ארבע חבילות. הרב סיגעט שהיה חלוש עד מאד, לא היה מסוגל לטפס על הגבעה. הוא פנה לבחור צעיר שנקלע בדרכו, וביקש ממנו: "הלווה לי חבילה אחת משלך, אוכל ואתחזק ואחר אעלה לראש הגבעה, אקח חבילות בשבילי ואחזיר לך את שלך". אך הצעיר סירב!

כאן עצר הרב ברומברג ואמר: "את הסיפור הזה של הרב סיגעט, אני שמעתי ממקור ראשון מפי הצעיר עצמו! שאמר לי: 'אתה חושב שנתתי לו? ודאי שלא!' וגם סיים אותו צעיר: 'הפכו אותנו מבני אדם לחיות רעות, לא היה אכפת לנו אחד מהשני!'". [אכן א"א לדון את היהודים האומללים האלו ח"ו].

כאן החלו לזוז חלק מהאנשים בכסאותיהם מחוסר נוחות, וכבר תבינו למה...

המשיך הרב ברומברג וסיפר לחברי הוועד המרותקים: "ועכשיו אני אספר לכם סיפור נוסף: יום אחד ראה אסיר יהודי בשם 'גרשון ליבמן' (שהיה לאחמ"כ לראש ישיבות 'בית יוסף' של נוברדוק, והיה מגדולי תלמידי הסבא מנוברדוק), שגוררים יהודי בשם 'יואל זוילער' ברגליו, אל תוך חדר המתים שבמחנה. ר' גרשון נכנס אחריהם, וגילה כי יואל זוילער עדיין נושם, בו

תמיהה גדולה תמה רש"י: מפני מה השרה הקב"ה רוח הקדש על גוי רשע? ומתרץ רש"י שכל זה כדי שלא יהיה פתחון פה לאומות העולם לומר: אילו היו לנו נביאים כמו לישראל, היינו חוזרים למוטב. העמיד להם נביאים, והם פרצו גדר עולם, והחטיאו את בני עמם.

ויש להמשיך ולתמוה: הלא עדיין נשאר פתחון פה לאומות העולם, שיאמרו אילו נתת לנו נביאים צדיקים והגונים, היינו חוזרים למוטב, ונתת לנו נביא מושחת ורשע, חוטא ומחטיא. מה הועיל במה שנתן להם נביא כבלעם?

אלא ראיתי מפרשים, שבלעם בתחילת דרכו היה בדרגתו של משה רבינו, כמו שהביאו חז"ל (ע"ז, ב, ב) 'ולא קם עוד נביא בישראל כמשה' - בישראל לא קם אבל באומות העולם קם, ואיזה הוא? - בלעם בן בעור. אלא שברבות הימים ירד ממדרגתו, טבע בתהום התאוה ונעשה רשע.

הכיצד? אלא שמי שאין בו תורה, אף אם יהיה בדרגה גבוהה מאד של חכמה ומידות, אין לזה קיום כלל! התורה היא זו שמגדלת ומרוממת את האדם, כפי שכתב הרמב"ם "שמגדלתו ומרוממתו על כל המעשים", ואם אין בו תורה אז קורה בדיוק ההיפך - חכמתו משפילתו ומורידתו לתהום תחתיות.

העמיד להם הקב"ה את בלעם שהיה במדרגה גבוהה, אבל בלא תורה זה לא החזיק כלום! ואדרבא, גרמה מדרגתו הגדולה להורידו לבאר שחת!

בלי תורה - אין קיום למדרגת האדם, רק התורה מגדלתו ומרוממתו על כל המעשים!

מעשה נורא שקרה בימי השואה, יכול ללמדנו עד כמה בזמנים הכי קשים, בימים בהם איבדו היהודים צלם אנוש, אבל אלו שלמדו תורה - שמרו על מדרגתם הרוחנית והאנושית גם בימי צרה ומצוק.

בסוף השואה האיומה, היה ארגון שחילק מזון ובגדים לניצולי המלחמה, הוא הג'וינט'. נציגי הג'וינט חילקו באירופה חבילות מזון לנצרכים, אבל סרבו בתוקף להעניק חבילות מזון לפליטי בני

ישיבה", וסיים: "בעוד אתם דנים מי נקרא 'סטודנט' שראוי להעניק לו מזון - תדונו מי נקרא 'בן אדם' ומי לא!!".

יור האסיפה היה הסטודנט הצעיר, והוא סיפר זאת לרב בלומברג להראות לו עד כמה הנאצים ימ"ש הפכו אותם לחיות טרף, וכאן, כדי שלא ימשיך הרב ברומברג לדבר ולגלות מי הוא הסטודנט היושב לידם, הוא העביר מיד החלטה לחלק חבילות מזון גם לבחורי הישיבות.

הנה לנו עדות, כי לימוד התורה מעדן ומרומם את האדם, משאירו בדרגתו הגבוהה לבל יפול, גם במצבים הקשים ביותר, בו בני אדם הפכו, ה' ירחם, שלא ברצונם, לחיות אדם. הלומד תורה - נשאר נפשו מרוממת על כל המעשים.

בזמן הוא שומע את הכרוז על חלוקת המרק לאסירים. את מנתו של יואל זוילער כבר לא נתנו, כי מבחינתם הוא היה נחשב כמת, אבל ר' גרשון קיבל מנת מרק (שזה היה האוכל הכמעט יחיד, שנכנס לפיהם המורעבים של אסירי המחנה). לקח ר' גרשון את הצלחת שלו, שכה היה זקוק לה למחיתו, ואץ רץ אל חדר המתים, התיישב ליד יואל זוילער, והתחיל להאכילו טיפין טיפין בכפית. לאט לאט התחזק יואל זוילער, עד שהצליח להתיישב, וכך הם חמקו מחדר המתים והוא ניצל!".

וממשיך הרב ברומברג: "סיפרתי את שני הסיפורים הללו לאנשי הג'וינט שישבו מרותקים, ואמרתם להם: 'הצעיר שלא נתן אוכל לזקן - היה סטודנט, ואילו השני, ר' גרשון, היה בחור

פרשת השבוע

שני אנשים הגיעו למרן הגר"ח קניבסקי שליט"א באותו יום, כמעט בזה אחר זה, והתלוננו כי הם סובלים מחרדות ופחדים. כל אחד מהם קיבל תשובה אחרת...

"ראינו הרבה פעמים אצל הגדולים שלאחד עונים כן ולשני עונים שיעשה להפך..."

עוד דוגמא בולטת זכורני, אדם אחד שפנה לרבנו לקראת סוף חודש אלול ושאלו למתי עדיף לקבוע טיפול רפואי שעליו לעבור: לפני ראש השנה או אחרי. השיב לו רבנו: "עדיף לערוך את הטיפול אחרי ראש השנה, כי בראש השנה נידונים מחדש".

ולאחר שבא לשאול באותה תקופה שצריך לעבור בדיקות רפואיות שנועדו לברר אם יש בגופו ממצאים מדאיגים ורוצה לדחות את זה בכמה חודשים, אמר רבנו אמר לא לדחות אלא להזדרז. "לפחות, שהרב יברך שלא ימצאו כלום בבדיקות", ביקש האיש. "לא כך מבקשים", תיקן רבנו את ניסוח דבריו. "לא טוב לבקש שלא ימצאו - הרי אם יש משהו רע חלילה, צריך למצוא אותו! אלא נברך שבמצואות לא יהיה כלום!" (ידידי יושר).

ומן הראוי להביא מה שכותב רבנו בספרו 'ארחות יושר' בערך "רוח הקודש": "ראינו הרבה פעמים אצל הגדולים שלאחד עונים כן ולשני עונים שיעשה להפך, וזה הכל לפי מה שנותנין מן השמים בפיו מה לומר. וזה גם כן מעין נבואה קטנה, כמו שכתוב: את אשר ישים ה' בפי אותו אשמור לדבר. ויש הרבה פעמים שברכת חכם ועצתו מתקיימת משום שמתכוון לשם שמים. ויש לפעמים שהברכות והעצות מתקיימות בזכות השואל שמאמין באמונה שלמה שמילת החכם מתקיימת, ובזכות זה באמת מתקיים, ואם לא היה מאמין בזה בלב שלם באמת לא היו מתקיימים בו. ודבר זה מתחלף לפי השואל, ודבר זה ראינו כמה פעמים אצל גדולי ישראל. וירא שמים שסומך כל דבר על החכם ושומע לו לכל אשר יאמר, יש לו סייעתא דשמיא שנותנין להחכם בפיו מה לומר לו ועצותיו מצליחין בדרך כלל".

(דברי שיח בלק תשע"ח)

"אשר ישים האלוקים בפי אותו אדבר" (כב לח)

רבנו הגר"ח קניבסקי שליט"א מרבה לצטט פסוק זה כהסבר לתשובות שונות הניתנות לאותן שאלות, ופעמים שאף נראות כסותרות אחת את השניה. ונביא כאן כמה עובדות.

הגיע יהודי ואמר לרבנו כי אינו מרגיש תחושת שובע, וכמה שאוכל נשאר רעב, ואינו יודע לשית עצות בנפשו. רבנו בירכו בחום והורה לו להקפיד לעשר את האוכל שהוא אוכל ולא להסתפק בלסמוך על מערכות הכשרות.

והנה בסוף קבלת הקהל באותו יום הגיע יהודי נרגש ושח בהשתוממות, כי הגיע שבוע שעבר לרבנו מודאג ותינה בפניו את צרתו: "בני אוכל ללא הפוגה ואינו מגיע לתחושת שובע!" ורבינו השיבו: "כדאי שתבדקו את המזוזה". בלי שהיות שלח האב את המזוזה לבדיקה. למרבה התדהמה, הבדיקה העלתה טעות 'מוזרה' ביותר בנוסח המזוזה: במקום "ואכלת ושבעת" נכתב בטעות "ואכלת ואכלת..."

סיפור אחר מענין במיוחד זכור לי, בשני אנשים שהגיעו ממש כמעט בזה אחר זה, והתלוננו כי הם סובלים מחרדות ופחדים, לראשון אמר רבנו כי אם ילמד תורה יסורו ממנו כל הדאגות, וציטט בפניו את הנאמר באבות דרבי נתן: "רבי חנניה סגן כהנים אומר כל הנותן דברי תורה על לבו מבטלין ממנו הרהורי חרב, הרהורי רעב, הרהורי שטות... שכן כתוב בספר תהלים על ידי דוד מלך ישראל: 'פקודי ה' ישרים משמחי לב מצות ה' ברה מאירת עינים'...". ולאדם השני אמר רבנו, שיתפלל, וכשהתקש מה לעשות, אמר לו שילמד חובת הלבבות שער הביטחון.

ננער רבינו והגיב בחריפות: "הנני ואראה לכם מי עייף! אתם שניכם משקרים ביודעין ובמצח נחושה..."

על חכמתו של הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל לרדת לעומק הדין

"ואני טוען שכך וכך היה", ושיחזר כל העיסקה לפרטיה, לתדהמתם, כשהוא חושף כל שקריהם כפי שהבין מסתירת טענותיהם, ומסביר מדוע שינה התובע בפרט זה ומה רצה להרוויח, ומדוע שינה הנתבע בפרט אחר ומה ביקש להשיג - והמדהים מכל היה, שהרצה כל זאת בניחותא, בסבלנות ובפירוט, בלא שמץ רוגז על הנסיון להטעות את הדיינים ולהטות את הדין. ממש כאילו הסביר סוגיא לתלמידים, וביאר מדוע נטו תוספות מפירוש רש"י, ומדוע בחר רש"י בפירושו, ומה מסקנת הדברים לפי כל אחת מהדעות. כך, להבדיל, נשמע מנתח את נכלי הצד האחד וערמומיות הצד השני, והאמת אינה כדברי אחד מהם, ולפיה הדין כזה וכזה... ושני המתדיינים הודו לדבריו, למגינת לב הטוענים הרבניים שמסכת שקריהם נפרמה...

(אוסף גיליונות)

שח תלמידו של הגרב"צ אבא שאול זצ"ל, הרה"ג רבי שאול גבאי שליט"א: הייתי נוכח בדין תורה בראשותו. המתדיינים ניסו להטעות את בית הדין מכל הכיוונים. בנוהג שבעולם, כל אחד סבור שהצדק עמו וטענותיו מכריעות, או שהאחד מבקש לעשוק והשני מתגונן ומבקש צדק. כאן, היה זה דין מרומה מכל צד, בגיבוי טוענים רבניים שנונים שפיהם גחלי רתמים. גיבבו שקרים, ורבינו עצם עיניו וראשו נשמט...

הטוען הרבני חשש שאין שומע לדבריו והציע שבית הדין יצא להפסקה. "הרב נראה עייף", אמר בנימוס.

ננער רבינו והגיב בחריפות: "הנני ואראה לכם מי עייף! אתם שניכם משקרים ביודעין ובמצח נחושה. אתה טוען שכך וכך היה מעשה, אמת? - "אמת", ענו התובע ובא כוחו. "ואתה טוען שכך וכך היה, אמת?" - "אמת", ענו הנתבע וטוענו.

השונות היומי

כיצד מועיל עירוב חצרות כללי לרגישים לגלוטן?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

לשום אדם אף אם אינו ראוי לו, כגון לישראל בתרומה ולנזיר בין, לכן גם מי שרגיש לגלוטן או נמנע מאכילת פת מרגישות לסוכר, ג"כ מועיל לו העירוב כיון שהמאכל ראוי לאחרים.

שאלה: כאשר רב העיר עורך עירוב חצרות ומזכה פת בשיעור שתי סעודות לכל בני העיר, הרי יש מהם כמה שרגישים לגלוטן ואסור להם לאכול לחם רגיל, א"כ כיצד יועיל העירוב?
תשובה: מבואר (בסימן שפ"ו ס"ח) שאפשר לערב באוכל הראוי

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

האם יש איסור 'תחומין' בחול המועד?

גם ביום טוב האיסור הוא מדאורייתא. ולהלכה, יש להקל בשעת הדחק ולהחשיבו כאיסור דרבנן. ויש שכתב שלדעה שתחום שנים עשר מיל אסור מדאורייתא, אסור הוא גם בחול המועד, אולם מדברי הראשונים נראה שלכל הדעות אין בחול המועד איסור תחומין כלל.

[שו"ע שצז, א, ומשנ"ב א; ביאורים ומוספים דרשו, 2 ר"ז, וראה שם, 4]

כפי שלמדנו, אסור מדרבנן לאדם להתרחק בשבת יותר מאלפים אמה (912-1,152 מטר, לשיטות השונות) מהמקום בו שהה ב'בין השמשות' שבכניסת השבת, ואיסור זה נקרא 'תחומין'. ויש אומרים שהתרחקות של שנים עשר 'מיל' (10.94-13.82 ק"מ), אסורה מדאורייתא.

ואיסור תחומין אסור גם ביום טוב, אלא שנחלקו הפוסקים לפי הדעה הנ"ל שתחום שנים עשר מיל אסור מדאורייתא, האם

חפצי הפקר - האם מותר להוליכם מעבר לאלפיים אמה מהמקום בו היו בכניסת השבת?

והיוצא מחוץ לתחום בשבת לצורך פיקוח נפש - יש שכתב שאינו צריך לצמצם בבגדיו כדי למעט באיסור תחומין. ואין לחפצים תחום מצד עצמם, אלא רק מחמת בעליהם, ולכן, חפצי הפקר - אין בהם איסור תחומין, ומותר להוליכם אל מעבר לאלפיים אמה מהמקום שבו היו בכניסת השבת.

[שו"ע שצז, ג, ומשנ"ב ו-ז; ביאורים ומוספים דרשו, 9 ר"ז]

בהמשך לאמור: בנוסף על איסור תחומין לאדם עצמו, אסור גם להוציא כל חפץ שברשותו, בין אם הוא שייך לו, ובין אם הוא מושכר או מושאל לו, אל מחוץ לתחומו של האדם. ולכן, אם חפציו נמצאים כבר מחוץ לתחומו, אסור להזיזם ממקומם. ונחלקו הפוסקים לפי הדעה הנ"ל שתחום שנים עשר מיל אסור מדאורייתא, אם גם בחפצי האדם האיסור הוא מדאורייתא.

האם מותר למדוד אלפיים אמה בפסיעות בשבת?

ושיעור זה, הוא באדם שגודל גופו ממוצע. והגבוה מהממוצע, או נמוך ממנו - ישער את אלפיים האמות בהתאם לגודל פסיעותיו. אבל לצורך דבר הרשות, אינו רשאי למדוד את אלפיים האמות בפסיעותיו, כיון שמדידה שלא לצורך מצוה אסורה בשבת, משום 'עובדין דחול'.

[שו"ע שצז, ב, משנ"ב ה, וביה"ל ד"ה פסיעות; ביאורים ומוספים דרשו, 8]

בהמשך לאמור: מי שנצרך לצאת בשבת ממקומו לצורך מצוה, ואינו יודע אם המקום שאליו צריך להגיע הוא מעבר לתחום של אלפיים אמה - רשאי למדוד את אלפיים האמות בפסיעותיו; דהיינו, ששיעור חכמינו ז"ל שפסיעה אחת של אדם בינוני היא אמה, בצירוף מקום הרגל והמרווח שבין רגל לרגל, כך שאלפיים פסיעות הן אלפיים אמה.

* חכמינו ז"ל אסרו על האדם להתרחק בשבת יותר מאלפים אמה מהמקום בו שהה ב'בין השמשות' שבכניסת השבת, ואיסור זה נקרא 'תחומין'. ויש אומרים שהתרחקות של שנים עשר 'מיל' אסורה מדאורייתא ואם עבר ויצא חוץ לתחום - רשאי ללכת ארבע אמות נוספות בלבד. וארבע אמות אלו - יש אומרים שהן לכיוון אחד בלבד, על פי בחירתו, ורשאי ללכת גם לקו האלכסון של ארבע על ארבע אמות המקביל לקו שבו בחר. ויש אומרים שארבע האמות נמדדות לכל כיוון ממקום עמידתו, דהיינו שרשאי ללכת בכל השטח של שמונה על שמונה האמות המקיף אותו כאשר הוא במרכזו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

כיצד מתירים את הטלטול ברשות הרבים?

בטל שם רשות הרבים מרשות זו, ודינה כרשות היחיד. ויש אומרים שאף אם הציבו דלת רק באחת מהכניסות, בטל שם רשות הרבים מרשות זו, ודינה כדין 'מבוי', ולכן יש להציב בכניסה האחרת 'לחי' או 'קורה'.
ואם הציבו דלתות בכניסות לרשות הרבים ללא מסגרת של 'צורת הפתח' - יש אומרים שהן מועילות, ויש אומרים שאינן מועילות כי אם בשעה שהן סוגרות על הפתח.

[שו"ע ססד, ב, משנ"ב ו, וביה"ל ד"ה והוא, וד"ה ואחר;
ביאורים ומוספים דרשו, 8 רשמה, 25]

רשות הרבים שהקיפיה במחיצות, והרבים מהלכים כדרכם דרך הפתחים שבמחיצות - נחלקו תנאים אם מחמת המחיצות היא נחשבת כרשות היחיד, או שהילוך הרבים 'מבטל' את המחיצות מבחינה הלכתית, והיא מוסיפה להחשב כרשות הרבים. ונחלקו ראשונים ואחרונים כמי ההלכה.
וגם לדעה שהילוך הרבים מבטל את המחיצה, אין זה אלא כשיש מעבר חופשי דרך פתחי המחיצות; אולם, כשהציבו דלתות בפתחים שבשתי הכניסות, שבשני ראשיה של רשות הרבים -

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

ו' בתמוז | ביום זה בגזירות ת"ח נחרבו 2 קהילות גדולות באוקראינה, "טולצין" ו"הומיה", והיהודים שבהם נרצחו באכזריות רבה

ביום זה נחרבו 2 קהילות גדולות באוקראינה, "טולצין" ו"הומיה", והיהודים שבהם נרצחו באכזריות רבה. בשנת תש"א נהרג על קידוש ה' הגאון רבי אהרן לוין זצ"ל הי"ד, רבה של ריישא ומח"ס "ברכת אהרון" הדרוש והעיון ועוד.

יארצייט:

תקט"ז: רבי יעקב ישראל ב"ר יו"ט אלגאזי זצ"ל, אבי המהרי"ט אלגאזי, הראשל"צ, ר"י נוה שלום-ברית אברהם, ב' ארעה דרבנן, אמת ליעקב ועוד.

תקמ"ו: רבי חיים די לה רוזה זצ"ל, ר"י בית א-ל, ב' תורת חכם.

תרפ"ה: רבי משה ב"ר יעקב שמשון הגר זצ"ל, מקוסוב, ב' לקט עני.

תש"א: רבי אהרן ב"ר נתן לוין הי"ד, אב"ד ריישא ועוד, ב' הדרש והעיון.

תשל"ז: רבי יחיאל יהודה ב"ר אברהם יששכר בער איזקסון זצ"ל, מלוס אנג'לס.

תשס"ט: רבי שמחה בונים ב"ר ברכיה ליברמן זצ"ל, אב"ד ק' זרע ברך, ב' בשבילי דאורייתא.

תשע"ז: רבי יוסף יהושע ב"ר שמואל דוד טוביב זצ"ל, אב"ד בנימינה.

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

להתקשר לתורה

מסביב לשעון

24 שעות
ביממה

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרכר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/1

חדש
הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • אידיש
שלוחה 2/3

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר** שליט"א
ווארט עם סיפור בראי הפרשה
שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש
שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס** שליט"א
הפוח בכל יום - המייל היומי של דרשו
שלוחה 3

הר" **שלום יכנס ואברהם פוקס** שליט"א
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

077-2222-666 או ***4992** חייגו: **7**

אחד התקין ספסלים בציון הרשב"י, וראה שהתיישב עליהם אחד למנוחה ואמר "כמה טובה גדולה עשה האיש שהתקין ספסלים אלו". ובסוף התברר שמתקין הספסלים חטא פעם כלפי היהודי הזה

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

ברבים מתוך ספרי הפוסקים ויתחזק לקיימם, ואז בודאי הקב"ה ימחל לו על העבר ויעזרהו על להבא שלא ישל עוד.

עוד עצה כתב הגר"ח קניבסקי (טובך יביעו ח"א עמ' רעב ושל"ד, קונטרס קב ונקי-תשע"ד), שיתקן צרכי הרבים כדי שרבים יהנו מהם, וכן כתב הגר"י זילברשטיין (שם עמ' שלה) והוסיף, שעדיף שיתקין דברים גשמיים לצרכי הרבים, כדי שרבים יהנו מכך, ויתפלל לה' שהאנשים שחטא כנגדם ימחלו לו, ושיזמן אותם למקומות אלו ליהנות ממה שהתקין לרבים, ובכך שיהנו ממנו יכופר לו עוונו.

והוסיף הגר"ח קניבסקי (שם) שהיה עד למקרה כזה, שאחד שהתקין ספסלים למנוחה בציון הרשב"י, וראה שהתיישב עליהם אחד למנוחה, ואמר כמה טובה גדולה עשה האיש שהתקין ספסלים אלו, ובסוף התברר שאותו יהודי שהתקין הספסלים, חטא כלפי היהודי הזה שנהנה עכשיו מספסליו. וסיים, שרואים מכך השגחה פרטית איך הקב"ה מגלגל שיהודי יגיע לתיקון חטאו.

בהלכות הנלמדות היום מעורר ה'חפץ חיים' על כך שעוון לשון הרע קשה לתיקון, כיוון שפעמים רבות אדם אינו יודע ממי לבקש מחילה, מאחר ודיבר על הרבה מאוד אנשים.

בביאורים ומוספים מביאים, כי אף באופן שאינו יודע ממי לבקש מחילה, כתב בחובת הלבבות (שער התשובה פ"י) שאם חפץ הוא מאד בתשובה, יתן ה' בלב הנפגע למחול לו, וכן בכל סוגי העבירות יזמן לו הקב"ה שימחל לו הנפגע בכל דרך שהיא [וידוע שבדברי בעל החובת הלבבות האלו, ניחם הגר"א מוילנא את הגר"ז מוואליזין כאשר חשש שבא מכשול על ידו ולא ידע ממי לבקש סליחה (תורת האדם פ"א)].

בנוסף, דרך התשובה כשלא זוכר למי חטא, כתב ה'חפץ חיים' בספרו כבוד שמים (פ"ג) ששאלו אדם מה יעשה אחר שלמד את חומרת איסור לשון הרע ולא יודע על מי דיבר, והשיב לו, שידוע מה שאמרו חז"ל (תנחומא בשלח) שצדיקים באותו דבר שחוטאים, בו מתרצים, ועל כן יראה ללמוד ענינים אלו של איסור לשון הרע

פעם הלך הגה"ח רבי צדקה חוצ'ין על שפת נהר החידקל בבגדד וראה מספר יהודים שבודקים חסה ואוכלים. רבינו אמר להם: "תביאו לי לבדוק", והוא הרים את החסה למול השמש ולתדהמתם החל לספור, הנה אחת, שתים ועוד ועוד. אנשי החבורה טפחו על פניהם ואמרו: "על נהרות בבל שם ישבנו גם אכלנו חסה עם שרצים..."

(ארי עלה מבבל עמ' כט)

נשתדל ללמוד את הלכות בדיקת המזון מתולעים ושרצים ובכך ננצל מאיסורי תורה רבים.